Ч. 161 (12.817). Львів, середа 22. липня 1931. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Наступ москвофільства.

На маргінесі варшавського „Зїзду російських меншостевих організацій" і Союзу Р. М. О.

Львів, 20. липня 1931.

Широка українська опінія, що живе своїм турботливим буднем, виявила і виявляє дуже слабе зацікавлення зїздом російських і москвофільських діячів з цілої Польщі, що відбувся в останніх днях міс. червня у Варшаві. Правду кажуть ці українські громадяни, які впевняють, що і так українська дійсність, під якою треба розуміти всебічний розвиток українського життя на всіх його ділянках включно з поглибленням і поширенням української національної свідомости на всіх національно недорозвинених і недозрілих чи збаламучених, — що ця українська дійсність перейде і так до денного порядку над усіми спробами стримати її чи протиставитися їй. Але теж не можна зовсім замикати очей на всі ті спроби, коли тільки вони можуть якнебудь, хочби й у найменшій мірі, пошкодити нам, вносячи нові — хочби й переходові — ускладнення в наше й без того досить важке й ускладнене національне життя. Виходячи з того заложення „Діло" подало негайно інформаційну замітку п. н. „Московський зїзд у Варшаві" (гл. ч. 146 з 3. ц. м.) і потім ширшу інформаційну статтейку п. н. „Що таке „Союз русских меншостевих організацій"? (гл. ч. 155 з 15. ц. м.). Ми заповіли, що „до цієї теми ще повернемо", а стримались від власних коментарів і ширшої характеристики того зїзду м. і. також тому, що цікаві були, як його будуть освітлювати галицькі москвофіли з табору „Русского Голосу", які брали в тому зїзді активну участь. І справді, п. Каренін почав друк циклю статтей п. н. „К съѣзду РМО"; може він їх ще не закінчив, але й дотеперішні виводи цілковито впевняють нас у тих самих поглядах на зїзд РМО й основану на ньому організацію, яких ми набралися відразу після прочитання промов, там виголошених, і резолюцій, там прийнятих.

Цілу ту імпрезу можна схарактеризувати одним коротким реченням: *під плащиком аполітичного організування „оборони культурних інтересів" та взагалі „оборони прав загарантованих національним меншинам" — поведено мобілізацію всіх московських і москвофільських сил у Польщі, для суто політичної боротьби, суто політичного наступу спеціяльно проти українців.* Для цієї мети застосовано новий зручний маневр: під плащиком, що це йде річ про інтереси російської меншости в Польщі — приєднано собі покровительство закордонної російської політичної еміграції, чим додано справі більшого блеску й розголосу, як одній із ділянок всеросійського життя; з другогож боку використано нагоду для виразного наближення до польського уряду, маніфестуючи свої настрої зараз на початку висилкою привітних телеграм до керманичів польської республики і т. д. А потім уже виголошено реферати й прийнято резолюції з яскравою протиукраїнською політичною тенденцією. Чи це політичне протиукраїнське вістря зїзду було відоме закордонній російській еміграції та польському урядові заздалегідь, чи поставлено ці чинники згодом перед доконаний факт, жируючись їх фірмою, це окрема справа, яка нас не цікавить. Нас цікавить той момент, що акуратно, після такої довгої мовчанки й такого довгого браку взаємного контакту тих чинників раптом заманіфестували свої взаємні симпатії варшавсько-волинсько-виленські діячі з РНО, політичні еміґранти репрезентовані проф. Струве, галицькі москвофіли і представники польської влади, — в тому моменті, коли ні-сіло-ні-пало з розмахом вдарено по українцях.

Можливо, що учасники зїзду чи пак члени новоствореної організації „Союза русских меншостевих організацій" схотять протестувати, що вони, мовляв, ніяких протиукраїнських тенденцій не мали і не мають і т. д. Але можуть у цім напрямку не трудитися: цілий зїзд ішов чейже під стягом ідеольогії старої царської історико-політичної школи Іловайських і Фльоринських з цілим їх панрусицизмом і з цілою їх традицією накидування московської печатки на всіх, хто тільки походить із земель, яких „собіранієм" була занята великодержавницька московська політика. Як довго на сторінках „Русского Ґолосу" теперішні керманичі й ідеольоґи галицького москвофільського руху розвивають свої теорії єдности „русскої" нації з трьома „народами" („великоруським", „малоруським" і „білоруським"), бавляться у диференціяцію термінольоґій (напр. одно „русске ґосударство", в якому від біди могглаб поміщатися й „малоруська держава"), як довго їм це робить приємність ставати на котурни вишости понад „сепаратистів" (себто українців, які „сепаруються", від „русскої" спільноти), а зате впевняють усіх про щирість свого „обласного патріотизму" — все це для нас нешкідливе і тому не стрічає з нашого боку великого відпору. Навпаки, ми можемо льояльно стверджувати навіть деяку еволюцію деяких поглядів декого з нинішніх передовиків „Русского Ґолосу" в порівнанні з передовиками передвоєнної „Прикарпатської Русі" і радіти тією еволюцією, як явищем поступу у процесі дозрівання їх національної української свідомости. Можемо так само радіти з заміни давнього напастливого й лайливого тону тогож „Р. Ґолосу" на тон багато культурніший, який уможливлює і ґазетну полеміку і безпосередню зустріч та виміну думок. Ця культурність тону дозволяла навіть говорити про такі справи, як ось нпр. кілька місяців тому про можливости якоїсь технічно-виборчої кооперації: сама ця спроба не вдалась, але зв'язки навязались і воно безумовно відбилось на рівні дальшої пресової полеміки. Однак з моментом, коли „панрусскі" теорії проголошується екс катедра великих зїздів, під фірмою зїзду одної лише російської меншини вживається свідомих політично-підступних „тріків" для баламучення ширової польської і чужинецької опінії, що ось — мовляв — це радить заступництво всіх „русских" в розумінні аранжерів зїзду, отже й усіх українців у Польщі; з моментом, коли приймається під адресою польської влади конкретні домагання, які вдаряють по найчуткішій струні української національної свідомости й привязання до рідного краю, — з тим моментом ситуація міняється. Грубо міняється.

Про це — кілька слів завтра.

У вересні у Женеві...

Нова інтерпеляція в англійській палаті громад, зголошена дня 15. липня ц. р. ліберальним послом Джефреєм Мандером у справі українських петицій до Ліги Націй.

POLAND (UKRAINIAN MINORITY).

MR. MANDER asked the Secretary of State for Foreign Affairs what progress has been made towards the settlement of the Ukrainian question since the committee of three met in May; whether any further negotiations have taken place between the Polish Government and the Ukrainian representatives; and whether the committee of three have received any report or, if not, when a report will be called for and the position again reviewed?

MR. DALTON: The committee of three will meet again at Geneva in September, and will then consider any developments which may have occurred since their last meeting. Meanwhile no reports of any negotiations between the Polish Government and representative Ukrainians have been received.

MR. MANDER: Will the committee of three, in the meantime, keep in touch with what is going on in Poland; or do they propose to leave the matter until September?

MR. DALTON: The chairman of the committee of three has got his hands pretty full of other problems just at present.

—o—

ПОЛЬЩА (УКРАЇНСЬКІ МЕНШИНИ).

ПОС. МАНДЕР запитує Секретаря Заграничних Справ, який поступ зроблено в справі полагодження українського питання від часу, коли засідав Комітет Трьох у травні; чи велися які дальші переговори між польським урядом і українськими преставниками; і чи Комітет Трьох одержав які звіти, а коли ні, то коли зажадає такого звіту і переведеться перегляд справи?

П. ДАЛЬТОН (Заст. Секр. Закорд. Справ): Комітет Трьох зійдеться знову в Женеві у вересні і тоді візьме під обради розвиток справи, який міг зайти від часу останнього засідання. Дотепер не одержано звітів про якінебудь переговори між польським урядом і українськими представниками.

ПОС. МАНДЕР: Чи Комітет Трьох буде слідкувати в міжчасі за тим, що діється у Польщі і чи думає оставити справу аж до вересня?

П. ДАЛЬТОН: Предсідник Комітету Трьох має саме під цю пору повно всяких інших справ до полагодження. (Мова про мін. Гендерсона, зайнятого в останнім часі головно справами, звязаними з крізою Німеччини — Прим. Ред.)

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

В неділю 19. липня ц. р. вернув з Парижа до Льондону в год. 1. вечором анґл. мін. закорд. справ Гендерсон з амер. держ. секр. закорд. справ Стімсоном і держ. секр. скарбу Мельоном. Гендерсона і ам. достойників повитав прем. Мекдональд, Дальтон і амбасадори Зед. Держав, Бельґії та Франції. Незважаючи на пізну пору, Мекдональд з Гендерсоном поїхали ще на конференцію до мін. скарбу Сновдена, а по нараді визначено ще засідання анґл. кабінету в понеділок на год. 10·30 рано.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 14 lipca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 150. czasopisma „Diło" z daty Lwów dnia 9. lipca 1931 r. do sygn. VI. 1. Pr. 326/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 17. lipca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 9. lipca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" Nr. 150 z daty Lwów dnia 9. lipca 1931 r. zawierającego 1) w artykule p. t. „Ratunok pered katastrofoju" w ustępie od słów „Tomu widomowa" do słów „administracyjnych widnosyn" 2) w artykule p. t. "Opika cenzury nad prywatnoju osoboju pana posła B. B. wraz z tytułem w całości ad ustęp 1) 2) występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie nieniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Nr. 6 ex 1863 i 1. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. 3) Uchylić dokonaną dnia 9. lipca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okr. konfiskatę części artykułu umieszczonego w czaopiśmie „Diło" Nr. 150 z dnia 9. lipca 1931 r. a to artykułu p. t. „Ratunok pered katastrofoju" zaczynającego się od słów „Cilyj rjad" do słów „je bohato". Uzasadnienie: Ad 1) 2. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu zapomocą nieprawdziwych twierdzeń i przekręconego przedstawienia faktów poniżyć w powadze zarządzenia władz, powołanych do kierowania sprawami szkolnictwa w Państwie (ad 1) przez zarzucanie im działalności jakoby sprzecznej z ustawami a w szczególności konstytucją, tudzież władz prokuratorskich (ad 2) pod względem ich czynności urzędowych — związanych z cenzurą prasy przez ostre krytykowanie tychże i zarzutów partyjnictwa politycznego względnie stronniczości. Ad 3) W treści części artykułu wyżej wymienionego nie można dopatrzeć się znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego.

Przewodniczący:
J. Antoniewicz wr.

Protokulant:
Najsarek wr.

Za zgodność: Schönthaler
starszy sekretarz.

З італійських фактів і настроїв.

Рим, 16. липня 1931.

ВІДВІДИНИ СТІМСОНА.

Цього року, не вважаючи на спеку, міністеріяльні канцелярії великих держав працюють невпинно а самі міністри закордонних справ, не маючи ніякої надії на літній відпочинок, намагаються бодай зеднати потрібне з приємним і розвязують складні европейські проблеми не тільки за зеленим дипльоматичним столом, але й у моторових човнах, на хвилях погідного моря. Роблять це з тим більшою охотою, що ще в давні часи склалася приповідка про стіни, що мають вуха, але про хвилі, що мають вуха, ще ніколи ніхто не згадував!...

І в дійсності, ніхто не знає, про що говорив американський міністр Стімсон з Мусолінім в останнє їх побачення, коли один (Мусоліні) був вбраний майже за моряка — увесь у білому з кашкетом на голові, а другий (Стімсон) — за безжурного „гомо приватус-а" на вакаціях — у білих штанах і ширококрисому капелюсі... Хто побачивши їх в той момент, міг би додумати, що ці два — це чи не найбільші політичні діячі наших часів, що зїхалися для вияснення справ, важливих для цілого світу?! Ніяких портфелів, набитих паперами, ніяких секретарів для записування кожного слова — лише море безкрає та тихий плюскіт хвиль навкруги..

А проте, як здається, зустріч ця буде підстава у великі практичні наслідки. Бо Стімсон, виїзжаючи з Риму, не ховав свого задоволення, що — мовляв — погляди американського й італійського уряду на сучасне політичне становище Европи цілком однозгідні.

Часописи натякають, що між обома політиками була мова й про розброєння всіх держав Европи. Мусоліні має заявити з цього приводу, що він є згідний зменшити озброєння Італії і до 10 тисяч рушниць, як що лиш інші держави теж погодяться на таку цифру. (Таку заяву міг Мусоліні спокійно складати: нема чого лякатися її швидкої реалізації! — прим. складача). Щож торкається допомоги Німеччині, то Італія перша без всяких застережень відгукнулася на пропозицію мораторії Гувера і тепер заступає далі думку, що Німеччину треба рятувати перед небезпекою катастрофи. Німецькі події викликають в Італії дійсне занепокоєння. Всі розуміють, що у випадку німецького краху — в можливість якого цілком вірять — для Европи виринули би нові страшні труднощі.

Італійська преса з приємністю стверджує, що розуміння ваги німецьких подій має не лише Італія, але починає мати й Америка, зрештою, зацікавлена в рятуванню Німеччини і з інших — чисто матеріяльних причин: хто-ж не порятує курки, що мала би нести золоті яйця! Занадто великі американські капітали вкладено вже в Німеччину, щоби можна було ними ризикувати. Мораторія Гувера, як ми й думали, була лише першим кроком. За ним слідують другі — кредити банків і велика дипльоматична пресія на пожадливих сусідів.

Для Італії важливим є самий факт активного приступлення Америки до европейських справ, — лише вона може протиставитись успішно небезпеці дотеперішньої французької гегемонії, і лише вона могла би внести лад в хаос теперішніх міжнаціональних европейських відносин, паралізуючи небезпеку більшовицького наступу, що загрожує вже не лише зі сходу Европу, але і з далекого заходу (Еспанія), і навіть з самого центру (Німеччина)...

Тому в Італії слідкують з величезним зацікавленням та дальшим розвитком подій.

ВАТИКАН І КВІРИНАЛ.

Небезпеки розриву конкордату між Ватиканом і Квіриналом, здається, більше нема. Конфлікт між Церквою і фашистівською державою дійшов своєї кульминаційної точки в енцикліці папи, та в учорашній відповіді директорії фашистівської партії, якій-то відповіді дуже гостро фашисти виступають проти трьох закидів енцикліки: 1. що „присяга фашистів приноситься за для хліба, карієри й життя"; 2. що до фашистівської партії знову вступили масони, і 3. що італійська молодь в організаціях „Балія" деморалізується. Треба зрештою зазначити, що дуже гострий напад проти тієї організації був не в самій енцикліці, але в поясненню до неї, поданому з Ватикану французькій офіціяльній агенції Гаваса.

Однак покищо виходу з цього конфлікту не видно. До розриву конкордату ні одна з сторін не хоче доводити, бо це повело би до утворення попереднього становища добровільного увязнення папи у Ватикані, — становища, тепер тим більш безпідставного, що у лятеранській умові папа визнав право Італії на Рим, як на столицю королівства, обмежившись територією Ватиканського Міста (Чіта дель Ватікана). Щож до фашистівського уряду, то він разураз складає заяви льояльности до католицької Церкви, як такої вказуючи на те, що в усіх фашистівських організаціях молоді, як і по всіх італійських школах, релігійне виховання віддано — і не відбирається — в руки католицьких священиків. Але правдою є теж, що уряд не погоджується і не хоче погодитись на виховання молоді по таких католицьких організаціях, як Католицька Акція.

Щоби не загострювати відносин, уряд наложив секвестр на цілий наклад памфлету, який вийшов за підписом пятьох фашистів та звертається в дуже гострих словах проти папи. Авторів памфлету віддано під суд: це з огляду на восьмий параґраф лятеранського пакту, що визнає образи в письмі чи в факті особі папи рівними по своєму значінню образам короля.

Чи вдасться такими зручними кроками перемогти витворену запальну атмосферу — невідомо

Е. Онацький.

—o—

З історії „Рідної Школи".

(На марґінесі книжки Льва Ясінчука: „50 літ Рідної Школи")

II.

Орґанізація і члени

Підставою всякого товариства є його статут. Статут У. Т. П. змінювано до цього часу шість разів. Одначе зміни ці не виходили від далекосяжного погляду проводу Т-ва, але під напором низів та потреб часу і обставин. Перший статут з 1881 р. був ідейно анемічний, а практично — хаотичний; тому навіть з формальних причин давав владі нераз нагоду мішатися в діяльність Товариства. Статут не очеркував навіть характеру Т-ва, так, що навіть не знати було, чи це товариство загально-*шкільне*, чи *станове*. При тому статут той надавав Т-ву характер товариства централістичного; а хоч позволяв завязувати філії Т-ва в краю, одначе впис члена залежав виключно від центрального виділу у Львові.

Перший раз зверув увагу на потребу зміни статуту Т-ва на заг. зборах учитель І. Стронський щойно в 1895 р. Але зміна статуту увійшла в життя аж в 1902 р. Відтоді вільно було Р. Т. П. основувати в районах філій власні кружки в кожній місцевости, де зголосилося хочби 5-ох членів. Такий кружок міг навіть у малому роз-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ЛИПНЯ 1931.

ІЛЬКО КАЛІЧАК.

Курс старшинських аспірантів у Дайч-Ґаблі.

(Із книжки „Чехословацька Бригада".)

I.

Розпорядком диктатора ЗУНР команда української бригади в Німецькім Яблінним (Дайч-Ґабель) зарядила, щоби в місяці травні 1921 р. відчинено школу для старшинських аспірантів. Командантом призначено сотника Льва Кривенка, котрий тоді був у Пардубицях командантом 5-ої робітничої сотні 1. піх. полку. Сотня ця була відкомандована до чехословацького заліничого полку і працювала на культурно-освітньому полі дуже багато.

Хоч сотник Кривенко прийшов до табору вже 18. квітня і хоч зараз взявся енерґійно за призначене діло, то його праця йшла дуже пиляво. Всі заходи в справі школи спочивали тепер виключно на його плечах. Недостача відповідної шкільної кімнати, уладження канцелярії, випрацювання наукової програми, нарис поділу годин, зібрання учителів і інші немаловажні справи спричинили те, що курс розпочато з деяким спізненням. Щойно 30. IV. відбулося святочне відкриття школи.

Характер того свята був дуже поважний. У прибраній бараковій салі зібралися аспіранти, учителі й кільканацять бриґадійних старшин, котрих — в порівнанні до старшинського стану — було дуже мало. Перший промовляв ґенерал Віктор Курманович, змальовуючи ціль і потребу старшинської школи. Школа ця мала дати старшинському доростові потрібне теоретично-підготовче знання, котре відтак будучі старшини мали в практиці використати. Військових наук треба всім пильно вчитися, бо добре вишколені і здисципліновані старшини є основною підвалиною війська. — На здисципліноване військо держава може бути горда й зі спокоєм може на нього звіритися в часі небезпеки. Тому до совісної праці, бо перед очима небуденна мета!...

В цім самім дусі промовляв і командант школи, зазначуючи, що найголовнішу вагу кластиме на сам вишкіл. Психічні й фізичні обставини, серед яких цей курс повстав, були направду невідрадні. Бриґада була вже третій рік за дротами, а це мало свої погані наслідки. З безвиглядного сидження й незреалізування вісток, про те, що бриґада відійде на Україну, повстало загальне отупіння, нехіть і байдужність. Само собою, що й буденне, монотонне таборове життя притуплювало амбіцію, стид, етику, мораль і почуття обовязку. Головно обіцювані полекші чехословацького уряду, що зрештою рідко коли здійснялися, ослабили внутрішню вартість бриґади і довели її життя до того, що воно перейшло в стан деякого застою.

До старшинського курсу призначено було 68 душ, котрих поприділювано із ріжних відділів і підвідділів цілої бриґади. З ґіґієнічних причин призначив сотник лікарські оглядини і при цій провірці троха відпало на серце і на груди, а ще декого звільнено з інших причин. В другій половині червня виключено 10 учеників за ріжні провини. В першій мірі відгравала тут ролю нездібність, а відтак причини, котрих військовий правильник не міг стерпіти. При кінці курсу було 36 душ, з того 11 підхорунжих, 8 однор. десятників, 6 однор. вістунів, 6 однор. старших стрільців, 4 однор. стрільців і 1 буньчужний. З того видно, що стан школи був сорокатий. Сотник, що правда, вічно нарікав, що матеріял був „страшний", одначе це було переборщене. Матеріял не був лихий, тільки дуже ріжноманітний. На курсі були люди, що були обізнані з військовим духом, були по більшій части на фронті, а воєнне ремесло знали виключно з практики. Були між ними теж і Усуси, котрі зголосилися були до леґіону ще в 1914 р. Тільки двох курсистів було новиками, що не мали жадного фронтового досвіду.

На шкільних інструкторів призначено деяких підстаршин з давнішої української підстаршинської школи, котрі —як на початок — були дуже добрі. Буньчужний Іван Павлишин — давній кавалерист, був добрим і працьовитим жовніром. Ст. десятник Антонюк і ст. десятник Петро Брошко були теж добрі вояки, знані зі своєї хоробрости й підприємчивости на фронті під Хировом. Учителі старшини теж не були лихі. Правильника ч. І. і II. навчав сотн. II—ик, крім того був він і скорострільник. Терензнавство викладав сотн. Пацельт, сотн. д-р Залужний — санітарну службу, сотн. Фовіцький — тілесне виховання. Пор. Фляш (галицький кольоніст), жовнір першої кляси — інструкційний старшина. Пор. Оборський (придніпрянець) учив телефонічно-телеґрафічної служби, а науку економічно-адміністраційної служби подавав хор. Мих. Горняткевич. Українську літературу викладав сотн. Петрикевич, історію і ґеоґрафію — хор. Маркіян Терлецький. До технічно-полевої служби не було тимчасово відповідного учителя і на його місце призначено інж. Чубатого, котрий дуже себе щадив і не любив напружувати своїх сил.

Правильна наука почалася зараз по Великодних Святах, коли цілий апарат пущено в рух Вишкіл розпочався від основних закладів, а це — як практика показала — не було добре. Курсанти подібний вишкіл дуже тяжко зносили, затискали зуби й перемагаючи себе, робили точно те чого хотів від них правильник і командант школи. Головно підчеркувано науку полевої служби й аплікаторійні вправи в розвідці. З початку йшла наука досить пиляво. Було надзвичайно гаряче й душне літо, й годі було кілька годин висиділи в душних бараках, а до того учням скупчувати думки, а учителям викладати. Підручників жадних не було; учителі диктували й курсанти мусіли записувати те, що чули. Аби була сяка-така одноцільність у навчанні, зроблено на шапірографі „Впоряд" і цим робом поборювано недостатки. Але так довго не можна було практикувати. Видатки з друками були, а не було чим платити, бож курсанти не мали гроша.

Вишкіл відбувався на площі II. піх. полку, а практичні вправи в терені за табором, звідкіля аспіранти вертали зі співом до бараків. Тактичні вправи в природі не закроювалися на ширші розміри, лиш обмежувалися на обезпечення підчас походу, постою, відпочинку, в наступі і т. п.

(Продовження буде.)

міpі виконувати діяльність Товариства на місцях.

Другу зміну статуту перевели загальні збори 11. червня 1904 р.; а третю на заг. зборах 1. лютого 1906 р. На основі тої зміни вільно було Т-ву основувати *курси* й *огородці* та введено членів-добродіїв.

Четверту зміну статуту переведено на надзвичайних заг. зборах 2. лютого 1912 р., коли змінено й назву Т-ва — з „Руского" на „Українське Педагогічне Товариство". На основі цеї зміни вся праця мала перейти на кружки, які мали станути на місце „філій". Кружки на означеній области краю мали право обєднуватися в секцію, а головний виділ, якому надано тоді назву „Головна Управа", мав бути показчиком, реєстратором та до деякої міри ініціятором і реґулятором цілої діяльности Т-ва в краю. З огляду на зріст членів, які до того часу приїздили (або мали приїздити) ґреміяльно на заг. збори, завели репрезентаційну систему на заг. зборах, які мали називатися від того часу „Загальним Зїздом". Кожних 20 членів одного кружка мали висилати на заг. зїзд одного відпоручника. Заведено також мировий суд, який мав вирішувати спори між Гол. Управою і кружками чи секціями. На підставі цього статуту стало Т-во *автономічно-федеративним*.

Пяту зміну статуту переведено на надзвичайнім заг. зїзді 6. червня 1923 р., коли змінено назву „Українського Педагогічного Т-ва" на „Рідну Школу", а область його діяльности поширено на цілу Польщу. Уведено також право „основування й ведення курсів вищої освіти"; але цеї зміни статуту влада не приняла до відома через „*надмірне* поширення дотеперішньої територіяльної области", тому надзвичайний заг. зїзд 5. квітня 1926 р. рішив зміну назви Т-ва на „Українське Товариство Педагогічне — Рідна Школа", а обсяг територіяльної діяльности обмежив назад до границь колишнього королівства Галичини. Змінено також деякі формальні постанови; знесено при тім інституцію спомагаючих і почесних членів, а заведено членів-добродіїв, що вплачують одноразово по 50 долярів.

Основою діяльности Т-ва є його *члени*. Членом Р. Т. П. ставав на основі першого статуту той, хто вплатив 50 крейцарів річної вкладки. Членів у перших роках існування Т-ва було мало. Товариством вони не інтересувалися, вкладок не платили, на заг. збори не приходили — і то протягом цілого першого 25-ліття, значиться до часу, поки Р. Т. П. не зачало займатися шкільною діяльністю і закладати свої приватні школи. Як цікавилися члени і громадяни взагалі долею свого Р. Т. П. свідчить факт, що приміром на заг. зборах в 1889 р. було присутних 35 членів, в 1890 42, в 1897 — 31, в 1898 — 32, в 1899 — 43, в 1900 — 30. В брошурі „Дещо про народню карність", що вийшла в бібліотеці „Проміня" 1908 р., безіменний автор, критикуючи виділи Р. Т. П., пише: „З професорів університету і середніх шкіл провінціональних нема звичайно ані одного на заг. зборах Р. Т. П., з професорів львівських середніх шкіл і учителів семинарій, котрих є около 40, буває разом з виділовими що найбільше десятьох; священиків що найбільше пятьох; зпоза Львова на зборах 2. II. 1905 р. був усього один і так буває по більшій части все; з адвокатів буває часом один, з урядників, судовиків, літератів, редакторів, політиків нема звичайно *ані одного*. Далеко нам ще до розуміння значіння школи і тісної звязи між нею і суспільністю... Рішаючий голос мають на всіх заг. зборах Р. Т. П. народні учителі з провінції, що творять що найменше 80 проц. учасників. Колиб вони не почувались так щиро до своїх обовязків супроти Р. Т. П., то ані одні його заг. збори не моглиб відбутися. Такі випадки й справді лучалися, або бувало таке, що в послідній хвилі треба було запрошувати місцевих „патріотів", щоби зібрати комплет 30 членів..." Найбільше число членів на заг. зборах у першім 25-літтю було в 1902 р. — бо аж 70, що увіковічнив секретар збору в протоколі словами, що „таких численних зборів ще не бачило Р. Т. П.".

Як зростало число членів Т-ва, нехай послужить ось таке зіставлення:

Рік	1881 —	83	членів.	
„	1884 —	382	„	але на зборах було 46 чл.
„	1889 —	494	„	„ 35 „
„	1890 —	552	„	„ 42 „
„	1897 —	780	„	„ 31 „
„	1900 —	943	„	„ 30 „
„	1906 —	3000	„	„ 93 „
„	1914 —	4814	„	тут обовязувала вже система репрезентаційна.

По війні — в 1923 р.	мало Т-во	12.867	членів.
„ 1925	—	17.440	„
„ 1927	—	23.617	„
„ 1929	—	25.568	„
„ 1931	має Т-во	31.756	„

Що торкається суспільного становища членів Р. Т. П., то члени ці були початково майже всі інтеліґентами, хоч уже в першім році існування принято (в листопаді 1881 р.) першого селянина в члени Р. Т. П., а саме Павла Горбачевського з Кудринець коло Мельниці. Першого міщанина прийнято в члени щойно в 1893 р., а був ним Степан Харамбура я Яворова. У статистиці членів Р. Т. П. за 1900 р. подано такий поділ клясової їх приналежности: На 943 членів було 319 учителів, 306 священиків, 70 ґімн. професорів, 63 урядників, 26 селян і міщан, 54 жінок, 64 приватних, 36 ріжних фахів, 5 товариств.

А як платили ці члени свої вкладки, нехай послужить голос члена виділу Т-ва п. Мостовича з дня 18. березня 1897 р., який з обуренням заявляє, що „половина членів не платить членських вкладок". Виразним доказом байдужности громадянства до Товариства свідчить також факт, що в 1898 р. *ніхто*(!) не вписався в члени Р. Т. П.

Щоби збільшити число членів, продумував виділ ріжні способи: видавано поклики, відозви,

обіцювано дати кожному членові безплатно всі книжечки свого видання за приєднання десятьох членів і т. д. Але все те не помагало. Ще на зборах з приводу 25-літнього ювилею Т-ва в 1907 р. можна було чути запит з уст інтеліґентів: „Яку властиво користь запевнює це Товариство своїм *платячим* членам, котрих, як знаємо, становлять переважно бідні руські учителі і священики?"

А яка ріжниця в психіці українського громадянина по упливі других 25 літ, коли кожний без вимку громадянин відчуває, що членство „Рідної Школи" не може дати ніяких матеріяльних користей?! А з якою радістю слід підкреслити факт, що в повоєнних часах, в часах тяжкої матеріяльної скрути, наші селяни й робітники записують навіть поля й парцелі в користь „Рідної Школи!" Ось імена, які для приміру тут наведемо: Ґенета Степан з Боратич, п. Перемишль, записав 2 парцелі; Дуда Дмитро, господар з Романівки, пов. Теребовля, поле, яке продано за 125 дол.; Ілюк Юра, господар в Жабю, парцелю на „Жабівському"; Кашубський Тома, міщанин у Белзі, чверть морґа сіножати; Лебедь Семен, господар у Лукавиці, пов. Броди, записав 1000 дол.; Малиневич Онуфрій, залізничник, парцелю 416 сяжнів у Городенці; Манчук Онуфрій і Скульський Іван, господарі у Жабю, парцелю 46 арів; Микитин Ксеня, господиня в Темерівцях, пов. Теребовля, чверть морґа парцелі; Сеньків Марія в Калинівщині, пов. Чортків, 1 морґ поля; Сорохманюк Томасій, господар у Жабю, парцелю; Шекерик Дмитро, господар у Жабю, парцелю 1 морґа; Штерюк Дмитро, господар у Жабю, чвертьморґову парцелю; Яковович Альбіна у Станиславові, поверхову каменицю з городом і 1 будівельну парцелю враз з партеровим будинком; Янушевський Микола, господар в Головах, поле вартости 600 зол. Про жертви в парцелях митр. А. Шептицького та інших наших інтеліґентів-добродіїв тут не згадуємо.

На основі статуту Т-ва з 1926 р. (§ 11) має „Рідна Школа" і членів-добродіїв. Головна Управа наділила до цього часу цією почестю 46 громадян і товариств, з чого на старий край припадає всього 4, а саме: митр. А. Шептицького, стан. еп. Гр. Хомишина, перем. еп. Й. Коциловського й ем. упр. школи Ол. Горуцького. Решта (42) членів-добродіїв припадає на заморську нашу еміґрацію в Зєдинених Державах Півн. Америки та в Канаді. Чи справді так мало є в краю людей, що могли би зложити по 50 дол. на „Рідну Школу", як члени-добродії? Може саме ювилейний рік дасть їм нагоду до цього!

С. Перський.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ЛИПНЯ 1931.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ

Ціль Пікарового лету.

Поверхня нашої землі виставлена на ріжні рода проміні, що прямують до неї зі всіх сторін. І так від сонця походять м. ін. **тепляні** проміні, що проходять крізь атмосферу і дістаються на поверхню землі. Як відомо, атмосфера нашої землі висока на кількасот кільометрів. Її долішна частина складається знову з двох частин: горішньої себто **стратосфери**, що здіймається від 12 км. до 80 км., і долішньої себто **тропосфери**, що тягнеться від 12 км. вдолину до поверхні землі. Водна пара тропосфери вглитує велику скількість тепляних промінів сонця. В цей спосіб в тропосфері нагрівається нерівномірно повітря і в ній повстають вітри, оркани, цикльони і т. п. Так само й інші атмосферичні явища: хмари, дощ, громи, блискавки відбуваються в тропосфері. Зате в стратосфері повинна панувати цілковита тишина: ґази там значно розріджені, а крім цього ще й сціпенілі.

Крім тепляних промінів сонце висилає до землі **світляні** проміні. Атмосфера вглитує їх небагато і вони дістаються на землю майже неослаблені. Тому і мають вони великий вплив на життя ростин. Однак дрібнесенький пилок атмосфери розсіває частину фіолєтних і ультрафіолєтних промінів і викликує в цей спосіб синяву небозводу. Синє світло неба не є теж без впливу на ростинне і звіринне життя на землі. Друга частина соняшних, ульрафіолєтних промінів, а саме тих, що їх довгота хвилі виносить від 4000 до 3200 Онгштремів (1 Онгштрем це одна стоміліонова частина центиметра), не має вправді великого впливу на життя організмів, однак викликує йонізацію ґазів: отже саме ці проміні є причиною атмосферичної електричности, яка виявляється назверх блискавками. Ще коротші (себто о ще меншій довготі хвилі) ультрафіолєтні соняшні проміні, до 2800 Онгштремів) себто т. зв. проміні **Дорно,** мають велике фізіольоґічне значіння. Вони сприяють між іншим творенню вітамінів. Крім цього вони можуть викликати червоніння нашої скіри. Ще коротших ультрафіолетних промінів сонця не допускає до землі озон, що витворюється у стратосфері.

Крім вище згаданих родів промінювання прямують до поверхні нашої землі т. зв. проміні **альфа, бета і ґама.** Вони походять з розпаду радіоактивних тіл, що знаходяться у нашій землі. Ці проміні йонізують також повітря себто замінюють повітря, яке в нормальнім стані є лихим провідником електричности, на добрий провідник електричности.

Що в дійсності радіоактивні складники нашої землі висилають проміні, які йонізують повітря, можемо переконатися в цей спосіб, що уставляємо в замкненій металевій посуді наряджений електроскоп. Стіни цієї посуди настільки грубі, що вглитують в себе всі проміні, які падуть на посуду, крім промінів ґама. По якімсь часі цей, внутрі замкненої металевої посуди вміщений, електроскоп стратить свій наряд внаслідок йонізації повітря в посуді. Скорість розрядження електроскопу буде тим більша, чим більша йонізація. Вона викликана промінями ґама радіоактивних складників нашої землі. Ці саме проміні ґама відзначаються великою проникливістю в порівнанню з іншими промінями. Описаний експериментальний факт стверджено ще 1903 року. Однак аж до 1911 р. всі були того переконання, що ця йонізація повітря викликана тільки радіоактивними проміннями, що походять з землі.

Згідно з цим поглядом треба було сподіватися, що йонізація повітря буде швидко зменшуватися, якщо ці замкнені металеві начиння з електроскопами помістимо високо над землею, напр. на вежах. Обсервації професора **Вульфа**[1]), виконані 1910 р. на вежі **Айфля** в Парижі, викавиконані 1910 р. на вежі Айфля в Парижі, виказали вправді зменшення йонізації повітря зі зростом висоти, однак це зменшення було менше від того, яке предвиджувала теорія радіоактивного промінювання. З помірів професора **Гокля**[2]), що робив обсервації підчас 3-ох подорожей бальоном в 1910 і 1911 роках, можна заключати навіть, що йонізація збільшується незначно на висоті 2—3 км. над землею. Остаточно вирішив справу австрійський учений Віктор **Гесс.** В 1911 році перевів він докладні поміри проникання промінів ґама. Показалося, що проміні ґама, які виходять з земної кори, можуть ділати найвище на віддаль кількасот метрів над землею. Понад цею висотою натуга їх мусить бути мінімальна. **Гесс** не заспокоївся тими вислідами і, відбувши в 1911 і 1912 роках десять летів свобідним бальоном до висоти 5350 м., ствердив[3]), що до кількасот метрів над зомлею йонізація повітря незначно зменшується, однак трохи вище починає збільшуватися і на висоті 1—2 км. є так само сильна, як на поверхні землі. Починаючи від висоти 3 км. над землею, йонізація повітря збільшується в дуже швидкім темпі, так, що на висоті 5 км. вона кілька разів більша як йонізація на поверхні землі. З цих есперимента льних вислідів **Гесс** **заключив, що існують проміні, які вдираються із всесвіту (космосу) до нашої атмосфери.** Ці проміні далеко більше проникливі, ніж проміні

[1]) Th. Wulf, Phys. ZS. 11, 811, 1910.

[2]) A. Gocke', Phys. ZS. 11, 280, 1910; 12, 595, 1911.

[3]) V. F. Hess, Wien. Sitz.-Ber. 120. 1575, 1911 · Phys. ZS. 12, 998, 1911; 13, 1084, 1912.

Церковні справи.

Преосв. Чарнецький у Стовбцях.

„Курер Віленьскі“ повідомляє, що 6. і 7. п. м. епископ д-р Чарнецький переводив візитацію унiятської парохії у Стовбцях. Місцеве й довколишне унiятське населення стрінуло еп. Чарнецького масовим процесійним ходом при тріюмфальній брамі. Православне населення не брало участи в святі, а православна церква була на той час замкнена. Варшавське „Слово“ (ч. 6), подаючи цю вістку, додає, що унiятське духовенство задумує поробити заходи в справі передачі йому для потреб унiятів православної церкви у Стовбцях.

З православного руху в Галичині.

З варшавського „Слова“ довідуємося, що в селі Мечищові, пов. Бережани, зачнеться в найближчому часі будова православної церкви. Це буде, мовляв, 51-а православна церква на території Галичини. Чи це число не занадто переборщене?

В селі Терстяні, пов. Кросно, відбувся в день Рождества св. Івана православний відпуст, на якому крім православних було й немало греко- і римо-католиків з Тиляви, Мшани, Гирови, Полян, Завадки, Камянки й ін. сіл. У своїй проповіди запевняв ігум. Пантелеймон м. ін., що вже „небавком настане той благословенний і святий день, коли православна віра засяє під усіми нашими Карпатами“.

В письмі до ред. „Слова“ подає адвокат у Турці н. С. д-р Мих. Сохоцький, що при переході на православія не треба нічого платити, бо повідомлення про перехід приймає кожде староство без ніякої оплати. Свого часу перейшло 401 осіб у селі Яблінка Вижня, пов. Турка, на православія, а коли вони передали в повітовому старостві декларації про свій виступ з греко-кат. церкви, то староство веліло собі остемплювати кожну декларацію на суму 3.30 зол. На внесений д-ром М. Сохоцьким рекурс станиславівське воєвідство рішило, що при переході з одного віроісповідання на друге декларації не потребують ніякого остемплювання. Після того — пише д-р Сохоцький — пішло в Яблінці В. все гладко, так, що властям не треба було вже також предкладати метрик тих, що змінили віроісповідання.

Не буде висвячення о. Сави?

„За Свободу“ приносить таке повідомлення православної інформації пресової (ПІП): „Вістки в пресі про висвячення в епископи ректора інтернату для православних богословів у Варшаві о. архімандрита Сави (Совєтова) не відповідають дійсности“. А може це висвячення відложено саме під впливом тих вісток і коментарів до них?

„гама“ радіоактивних тіл тому, що вони зуміють пройти крізь цілу атмосферу землі і викликати тут на поверсі землі частину обсервованої нами йонізації повітря. Крім цього **Гесс** ствердив, що інтензивність цих „космічних“ промінів не залежить від цього, чи на землі маємо день чи ніч, себто іншими словами, що ці проміні не можуть походити від сонця[4]).

Висліди **Гесса** потвердив в 1913 і 1914 рр. німецький фізик **Кольгерстер**[5]), що доповнив поміри **Гесса**, літаючи бальоном аж до висоти 9300 м. Виявилось притім, що в тих висотах йонізація повітря зростає ще більше і на висоті 9300 м. є 55 розів більша від йонізації на поверхні землі. В 1915 р. надано цьому новому родові промінів назву „промінів **Гесса**“. Нині є в уживанню ріжні назви і так: „космічні проміні“, „проміні ультрагама“, „космічні ультрапроміні“. Тому, що йонізаційне ділання промінів **Гесса** запримічено навіть в глибині 230,8 м. Боденського озера (Регенер), уживають нині на означення цих промінів також назви „проникливих промінів“ або „ультрапроникливих промінів“. В дійсности є це найбільше проникливі проміні зі всіх знаних нам нині промінів. Несвідомі фактичного стану річей американські часописи (ненаукові!) називають ці проміні цілком несправедливо „промінями **Мілікена**“, тому, що цей великий американський фізик, працюючи від 1922 року над помірами йонізації, викликаної цими промінями, подавав до відома результати своїх праць часописним репортерам скорше, ніж науковим журналам.

---

[4]) В останній своїй публікації [**Nature 127**, 10, 1931] Гесс приходить до заключення, що тільки ½% цілого космічного промінювання походить від сонця!

[5]) *W. Kolhörster. Verh. d. D. Phys. G.* 17, 719, 1914.

(Докінчення буде).

Памяті донського козака полковника М. Фролова.

Відкриття намогильного памятника на чужині.

Дня 12. липня ц. р. відбулося відкриття памятника полковникові М. Фролову, командирові Донського козацького полку української армії на його могилі в м. Литомишлі на Чехах. На відкриття памятника, що був збудований за кошт добровільних датків, прибули отаман Всекозацької станиці тих, що покінчили високі школи і студентів у ЧСР — д-р М. Гребенніков, голова Т-ва б. українських старшин в Чехах інж. В. Прохода з членами управи, голова українського Т-ва „Самопоміч“ для північно-східних Чех інж. П. Петренко, д-р М. Кухаришин та члени української кольонії в Пардубицях і Литомишлі в кількості більше 20 осіб. Були також і гості чехи.

Після відслуження панахиди й освячення памятника промовляли д-р М. Гребенніков, інж. В. Филипович, інж. П. Петренко та інж. В. Прохода. В цих промовах була освітлена діяльність покійного в українсько-донському зближенню для спільної боротьби проти спільних ворогів і добування спільних цілей.

Полковник Фролов в час українсько-російської війни в 1919 р. був командиром Донського партизанського відділу в російській добровольчій армії Денікіна. Коли ця армія почала боєві операції проти українського війська, полк. (тоді ще донський осаул) Фролов мав відвагу заявити тоді, що добровольча армія стала на шлях самогубства. Так воно і сталось.

Гарячий патріот — вільний козак, Фролов ішов за голосом своєї власної Донської землі. Тому в 1920 р. перейшов з своїм відділом до української армії, як армії для донців союзної у спільній боротьбі проти російського імперіялізму. Його відділ був приділений як Донський козацький полк, до 3-ої залізної стрілецької дивізії. Маючи 600 шабель (кінноччиків) і 20 кулеметних тачанок (легких возів з кулеметами) цей полк уявляв з себе боєву одиницю високої вартости.

Але війна скінчилась з відомими для всіх наслідками...

На еміґрації покійний був серед донців гарячим пропаґатором зближення з українцями. Для орґанізації та обєднання самостійників донців та кубанців полк. Фролов взявся за редаґування журналу „Вольное казачество — Вільне козацтво“. Але тут він залишився самітнім у своїх стремліннях і змушений був залишити редакцію цього журналу, бо не зміг перебороти того недоцільного й безкорисного напрямку, (щоб не сказати більше), який для Вільного Дону так і для Кубанського Краю та України надають „Вольному казачеству“ його видавці.

Полк. Фролов був вояком, що звик до скорого ходу подій. Переконавшись у правдивості вибраного напрямку він ішов сміливо й відкрито до своєї мети. Він перший серед новітніх донських лицарів рішуче розрубав тенета незгоди між донцями й українцями. Але хід політичних подій та й ще на еміґрації з ріжними залежностями від сильних світу цього був для полк. Фролова надто повільним. Він неустанно працював, намагався їх прискорити, скермувати на належний шлях, але це коштувало його життя. Дня 11. VII. 1930 р. він несподівано помер від скоротікучої туберкульози в Литомишльському шпиталі на руках вояка УГА лікаря д-ра М. Кухаришина.

Діяльність і смерть цього скромного діяча пройшла для багатьох наших політиків незамітно. Але мав він теж чимало вірних друзів.

Памятник полк. Фролова уявляє собою природний злім скелі з вирізаним на ній степовим хрестом та донським (прострілений стрілою олень) і українським (тризуб) гербом. Він є символом братерської згоди між донцями й українцями, а імя полк. Фролова буде записане до історії обох народів.

В. Прохода.

—o—

Студентські справи.

Високі Школи м. Варшави.

У Варшаві є багато високих шкіл, на яких український студент часто може знайти пригожі умовини для студій. Тому подаємо тут короткі інформації про ці школи.

Університет має відділи: теольоґії католицької, православної та евангелицької, гуманістичний, математично-природничий, правничий, лікарський, фармації та ветеринарії. Студії тривають 4 роки, на медицині — 6 літ. Подання про вступ треба складати від 1. до 15. вересня з долученням таких документів: а) матурального свідоцтва, б) метрики народження, в) військових документів, г) власноручно написаного короткого життєпису, д) свідоцтва бездоганної поведінки (оскільки матура не є цьогорічна, е) свідоцтво відходу (при перенесені з іншої вищої школи), ж) 4 фотографії власноручно підписані на відбитці.

На виділах: лікарськім, фармації та ветеринарії є вступні іспити, на природничій секції математично-природничого відділу — конкурс матур.

Для вступу треба виказатись доказом польського громадянства. Ті, що складають вступні іспити, вносять при поданні екзамінаційну таксу.

Політехніка має відділи: інжинерії сухопутньої, інжинерії водної, ґеодезії, механічний, електричний, хемічний та архітектури. Студії тривають 4 роки. В акад. році 1931/32 буде 700 вільних місць. В разі більшої скількости кандидатів відбудуться конкурсові іспити. Подання складати на імя „Його Магніфіценції Пана Ректора Політехніки“ в днях 17.—27. серпня. Залучники, як на університетах, фотографій треба пять. Виказ кандидатів, допущених до конкурсу, буде оголошений 7. вересня. Іспити можна складати одночасно на два відділи. В днях 9.—12. вересня будуть видані карти вступу за оплатою 35 зол. на один виділ і 50 зол. на два відділи. Іспити відбудуться в днях 15.—22. вересня, вислід буде оголошений 28. вересня. Початок викладів 1. X., до дня 3. X. треба внести цілорічну оплату.

Вища Торговельна Школа приймає подання вступу в днях 1.—15. вересня. Одночасно треба внести вписове в сумі 30 зол. Залучники до подання, як при вступі до університету. Є це школа приватна з правами академічних шкіл. Студії тривають три роки. Річна оплата 550 зол. Заавансовані в студіях можуть дістати частинне звільнення від оплати.

Головна Школа Сільського Господарства має відділи: рільничий, лісовий та городничий. Студії тривають 4 роки. Подання про вступ складати в днях 1.—20. вересня. Залучники як на університеті. Школа пересилає блянкет подання за 50 сот. і програму за 1 зол., з долученням 50 сот. на пересилку, все в почтових марках.

Школа Гарного Мистецтва. Є вищою школою малярства та різьби. До вступу потрібна матура. Докладні інформації висилаємо на бажання.

Державний Дентистичний Інститут приймає подання від 1. до 15. вересня. Залучники, як на університеті. Долучити теж квіт на 20 зол. за вступний іспит. Іспити відбудуться після 20. вересня. Зміст іспиту: переповідження викладу професора, вільна тема. Студії тривають чотири роки.

Державний Інститут Фізичного Виховання на Білянах під Варшавою приймає кандидатів після вступного іспиту, що має, між іншим, виказати фізичну справність кандидата. Студії є дволітні.

Школа Політичних Наук має відділи: адміністраційний, консулярний та економічний. Є це школа приватна, студії тривають 4 роки. Хто не має матури, може вступити на підготовчий курс при школі.

Вища Школа Дневникарства є школою приватною. Студії тривають три роки, оплати виносять річно понад 300 золотих.

Державний Інститут Ручних Робіт приймає кандидатів також з семинаріяльною матурою. Студіє є дволітні.

Крім того, відомі у Варшаві такі школи: **Консерваторія, Вища Школа будови машин і електротехніки ім. Вавальберга і Ротванда** і багато інших шкіл, в яких не обовязує матура.

Річні оплати на вищезгаданих школах, за вимком шкіл приватних, вагалися в границях стокількадесять золотих, залежно від школи та виділу. Які будуть оплати в цьому році, досі не відомо; підвишка оплат є дуже можлива.

Дуже скромне студентське утримання у Варшаві коштує 120—150 золотих місячно. На помешкання в академічних домах числити не можна. Українська Студентська Громада може допомагати товаришам лише в досить обмежених розмірах.

Докладні інформації заінтересованим подає Українська Студентська Громада в Варшаві. За інформаціями звертатися листовно на адресу: Варшава, Головна Почта, скр. 625. На відповідь залучувати значок.

Гігієнічна вистава в Теребовлі.

В часі від 5. до 11. липня ц. р. відбулася в Теребовлі Українська Повітова Гігієнічна Вистава. Спеціяльний комітетет під проводом д-ра Воробця підготовив виставу, а місцеві українські товариства Союз Укр. Кооп., повітова каса „Поміч“ і Торговельно-Промислова „Спілка“ згодилися покрити її кошти. Д-р Воробець зараз після свого прибуття до Теребовлі в січні ц. р. в порозумінні з філією „Просвіти“ їздив по читальнях з викладами на тему гігієни і поборювання найбільше поширеної заразливої недуги: туберкульози.

В часі тих викладів і приватної практики переконався він, що великий відсоток населення терпить на туберкульозу. Ствердив також, що причиною поширення цієї страшної недуги є недостача примітивного зрозуміння засад гігієни. Згадані виклади і вистава мали започаткувати оздоровлюючу акцію.

Відкрито виставу дня 5. липня ц. р. в гарно прибраній салі теребовельської читальні „Просвіти“. Прибули запрошені делеґати всіх українських товариств в повіті. Крім того явилося багато гостей.

Голова Українського Гігієнічного Товариства у Львові д-р Маріян Панчишин виголосив промову, в якій підчеркнув значіння такої вистави для здоровля населення повіту. Д-р Тома Воробець повитав д-ра Панчишина, який перший розпочав серед українців працю на так важній і занедбаній ділянці і пояснив присутним поодинокі експонати. Після відкриття вистави виголосив реферат д-р Іван Яворський з Тернополя про алькоголізм і туберкульозу. Реферат зробив на всіх присутних велике враження. Реферат д-ра Яворського був доповнений висвітленням ряду образів з ділянки алькоголізму і його впливу на поширення туберкульози.

Щоби справа не покінчилася самою тільки виставою, але щоби створити постійний осередок поширювання гігієнічних засад, основано Філію Гігієнічного Товариства в Теребовлі. Перші основательські збори відбулися 5. липня. ц. р. Вступну промову виголосив д-р Воробець як ініціятор заложення філії. Крім того говорив д-р Степан Мішко, вказуючи, які великі користи принесе ново основана філія в поборюванні недуг і в охороні мешканців повіту перед ними. Статут філії пояснив д-р Заплітний. Головою Філії вибрано д-ра Воробця. До управи увійшли крім інших д-р Осип Шкварок з Будзанова і д-р Родіон Сліпий зі Струсова. Особливо присутні селяни зрозуміли вагу такого товариства і вписалися громадно в члени філії. Дня 7. липня ц. р. зібралася велика скількість відвідувачів. Викладав д-р Шкварок на тему: „Гігієна села і міста“. Д-р Воробець виголосив реферат про туберкульозу, ілюстрований світляними образами. Управитель школи з Кобиловолок п. Павло Ковальський сказав гарне слово про гігієну школи і звязане з тим здоровля нашої шкільної дітвори.

На протязі тижня відвідували виставу зорґанізовані комітетом прогульки і поодинокі особи. Разом було 124 відвідувачів. В часі вистави дижурував і уділяв пояснень студент медицини Володимир Сташків з Теребовлі. На відкриття вистави були запрошені всі теребовельські лікарі, жиди і поляки, та ніхто з них не явився. Їх видно не цікавить гігієна місцевого населення. Зате місцеві жиди і поляки виставу відвідували.

С. Г.

—o—

Біржа.

Збіжа.

Пшениця двірська 22.00—22·50, пшениця селянська 20·50—21·00, жито галицьке 21·00—21·25, ячмінь галицький броварняний 22·00—22·50, ячмінь на мливо 21·00—21·50, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 24·00—24·50, кукурудза румунська 23·50—24·00, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 31·00—33·00 фасоля кольорова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00, горох віл-Вікторія 33·00—34·00, горох пільний 32·00—33·00, бобик 00·00—00·00, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 00·00—00·00, сіно солодке краєве прасоване 6·00—7·00, солома прасована 5·50—6·50, гречка 27·50—28·50, льон 00·00—00·00, жубінь синій 00·00—00·00, ріпак 23·50—25·50, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 12·00—12·50, отруби пшеничні 12·25—12·75, крупи гречані 54·00—56·00 пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенцак 00·00—00·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 00·00—00·00, мак синій 125·00—135·00, мак синій 100·00—110·00, коношина червона 000·00—000·00.

Гроші.

Американський долар 9·04·50—9·05·00, канадійський долар 8·94·00—8·95·00, чеська корона 0·26·33—0·26·56, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·25—0·05·50, француський франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінгів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 0·00·00—0·00·00

ОСТАННІ ВІСТИ

ШПИГУНСЬКА АФЕРА В ВАРШАВІ.

По розстрілянню шпигуна майора Дембковського, який передавав большовикам важні військові документи, шпигунської афери незліквідовано. Навпаки, щойно тепер військові власти переводять далі арештування осіб в Варшаві замішаних в цю аферу. І так в понеділок 20. липня ц. р. арештовано відомого в Варшаві інжиніра, якого прізвище держить влада в тайні. Про шпигунську аферу майора Дембовського довідалася польська влада в Берліні і Парижі. Замішаний в цю аферу більшовицький військовий заступник аташе Богобой утік автом до Данціґу, звідкіля виїхав до СРСР. Його покликано на команданта дивізії червоних військ у Калузі.

БІЛЬШОВИКИ ГОДЯТЬСЯ НА ЗАПЛАТУ ЦАРСЬКИХ ДОВГІВ ФРАНЦІЇ.

З Парижа надійшли вісти, що більшовицькі делеґати, що добиваються від Франції великої позички, запропонували розложення сплати царських довгів на довший час. Обмеження в торгівлі між СРСР і Францією знесено і тому більшовицько-француські торговельні переговори посунулися наперед. Обі делеґації зайняті тепер передвоєнними царськими довгами.

НАРАДИ В ЛЬОНДОНІ.

В понеділок 20. липня ц. р. в год. 6.30 попол. почалися наради міністрів 7 вел. держав у кабінеті прем. Мекдональда в палаті громад. Перше засідання мало характер інформаційний. Сподіються, що конференція не протягнеться довше як два дні, тому що канцлер Брінінґ мусить при кінці цього тижня вернути вже до Берліна.

ГЕНДЕРСОН ВДОВОЛЕНИЙ З ПОЇЗДКИ НІМ. ДОСТОЙНИКІВ ДО ПАРИЖА.

Гендерсон по повороті з Парижа в неділю 19. липня ц. р. заявив, що вдоволений з візити канцлера Брінінґа і мін. Курціюса в Парижі з огляду на далекосяглі наслідки, які принесло би француско-німецьке порозуміння не лише Европі, але цілому світові. Зближення поза зустрічею і розмовами в Парижі є важним вступом до льондонської конференції.

ВИСЛІДИ НАРАД У ПАРИЖІ.

Нім. мін. Курціюс заявив журналістам, що метою нарад нім. достойників з француським урядом у Парижі було основне обговорення перед конференцією в Льондоні всіх наболілих питань, які безпосередньо цікавлять Францію і Німеччину, далі обговорення співпраці в Европі та основ світового мира. Справді ці наради не довели до позитивних вислідів, бо важні питання обговорювано лише загально. Рішаючі наради над ліквідацією нім. кризи відбудуться в Льондоні. І так у Льондоні обговять у цілости фінансові питання позички Німеччині. В Парижі не обговорювано ґарантій позички, від яких узалежнює Франція свою фінансову допомогу Німеччині. Одначе тому, що канц. Брінінг не згодився на 10-літну політичну мораторію, тому париські наради закінчилися оголошенням засадничої декларації, в якій говориться про конечність француско-німецької співпраці.

—o—

Погорільцям у Зарваниці.

Як було вже „Ділі“ ч. 154 подано, страшна пожежа спалила в Зарваниці 63 нумерй і понад 200 будинків. Зараз на другий день поїхав епископ Будка з місцевим душпастиром о. Головінським до Підгаєць і там з адвокатом д-ром Ловицьким пішли до старости п. Ворошинського за допомогою. Староста мав вже сесію війтів і дав наказ негайної допомоги та поставився у всім дуже прихильно, ставляючи на предсідника місцевого рятункового комітету епископа Будку. Першу поміч дали п. каноніковa Токарева 15 зол. і 5 кіп сніпків на дахи для худоби та директор Федорович, завідатель столових митрополичих дібр в дереві на дахи і пасовиско в лісі. Митрополит Шептицький прислав 1.000 зол. П. К. Кальба хліб, збіже і солому. Хлібом, мукою, житом, кукурудзою, соломою, одежою і грішми запомогли погорільців слідуючі громади в порядку, як доставили: Вишнівчик, Загайці, Богатківці, Сокільники, Мондзелівка, Заставче коло Завадова, Щепанів, Хмелівка, Сільце (41·63 зол.), Буркaнів (57·59 зол.), Михайлівка, Маркова, Котузів, Мужилів (602 кґ. жита і господарські знаряди), Мозолівка, Увсе, Соколів, Гнилодівська кооператива, Литвинів (35·66 зол.) — всі разом до 17. липня п. р. дали: 300 бохонців хліба, 1528 кґ. муки, 2802 кґ. жита, 214 кґ. кукурудзи, 47 штук ріжної одежі і готівкою 200·77 зол.). Дня 17. липня зачали урядування асекураційні комісії, а рятунковий комітет роздає, що приходить і продумує способи, як дістати якнайдешевше бляху та інші будівельні матеріяли. Всім жертводателям, особливо Ексцеленції Митрополитові складає прилюдно в імени погорільців з Зарваниці сердечну подяку — **Рятунковий Комітет.**

—o—

НОВИНКИ

— **Градова буря** перейшла 16. ц. м. вечором над Підволочиськами й околицею. Град досягав величини голубиних яєць і наробив великого знищення. Буря позривала дахи і поломила багато дерев.

— **Жид бурмістром Косова.** Наслідком резиґнації д-ра Карпінського міська рада в Косові вибрала бурмістром д-ра Якова Гертнера, а віцебурмістром поляка д-ра Цішку, директора шпиталю.

— **В справі крадежі 92 тисяч** на товаровому двірці у Львові арештовано у Львові залізничого асесора Франца Домінова, що в останніх часах мав при собі великі гроші. На другий день після крадежі він оповідав у бюрі, що цілу ніч ішов пішки з Жовкви до Львова, вертаючи від жінки. Тимчасом слідство ствердило, що критичної ночі, коли доконано крадежі з каси, він був у Львові і до Жовкви зовсім не виходив.

— **Пожежі.** В Делятині, пов. Надвірна, згоріли в ночі на 18. ц. м. 14 домів наслідком підпалу. — На Словаччині погоріло м. Вазец. Жертвою вогню впало 540 домів, причім 2000 людей впало 540 домів, наслідком чого 2000 людей остало без даху. — В Клубівцях, пов. Товмач, згоріло 9 мешкальних домів. Вогонь повстав від іскор з місцевої кузні. — Від іскор паровозу на залізничому шляху біля Марківки, пов. Товмач, займилася трава і вигоріла на просторі 2 км. Жертвою пожежі впало також 8 кіп сіна. — У вівторок 14. липня ц. р. в селі Дитятин, пов. Рогатин, повстала велика пожежа, яка спопелила 95 господарських будинків (м. ін. згорів теж кооперативний дім). Вогонь повстав саме тоді, коли люди були в полі при жнивах і тому годі було розвинути як слід рятункову акцію. Рятункову акцію спинювала теж недостача пожежної сторожі, бо т-во „Луг“ розвязано і заборонено оснувати т-во „Сокіл“. Найбільшою перешкодою в розвинені рятункової акції були вибухи стрілен у домівці „стшельцуф“. Вогонь спричинили мабудь діти.

— **Розстріляли шпигуна у Вильні.** Окружний військовий суд у Вильні розглядав 18. ц. м. справу капраля від артилерії Мих. Шимкунаса, литвина, обвинуваченого в шпіонажі в користь Литви. Він збирав інформації щодо орґанізації польської армії. За свою роботу дістав тільки 5 зол., бо більшої нагороди не вспів ще відобрати. Поліція переловила його письмо, яким пересилав шпигунські інформації. Його засуджено на смерть і розстріляно того самого дня. Засуджений до останньої хвилі поводився спокійно і курячи папіроску, приглядався, як копають яму для нього.

— **Кіно в Ковлі.** Одиноке кіно в Ковлі перестало функціонувати внаслідок „непорозуміння“ між дирекцією кіна й скарбовою владою.

— **Жертва купелі.** В Пулавах утопилася підчас купелі у Вислі учителька Кретівна, родом з Галичини. Приїхала на доповняючий курс для учительства вселюдних шкіл і пішла з товаришкою й учителем Кусібою купатися. Попавши на вир, всі почали тонути. Кусіба доплив до човна, одну учительку врятували рибаки, а Кретівна пішла з водою.

— **Самогубство.** Витовт Стоцький, гірничий інжинір в Бориславі, повісився на поді в домі, в якому мешкав. Причиною самогубстсва була нервова недуга.

— **Княжна, якій важко вийти заміж.** Офіціяльна Румунія приготовляється до великого двірського свята. Румунська княжна Ілеана, сестра короля Карла, виходить нарешті заміж. Віддається вона вже не перший раз. Свого часу хотіла стати жінкою англійського королевича і їздила задля цього з мамою, королевою Марією, до Льондону, однак князь Валії видко її собі не сподобав, бо заявив, що хоче ще бути кавалером. Опісля королева Марія заходилася дуже, щоби видати свою доньку за італійського королевича. І з того нішо не вийшло, бо він оженився з бельґійською княжною. Тоді княгиня Ілеана мала ущасливити князя Гохберґа з німецької родини, але вийшов тільки скандал, бо кн. Гохберґа здемасковано як героя якихсь сексуальних афер і княжна Ілеана мусіла на якийсь час навіть виїхати з Европи. Тепер заноситься поважно на те, що румунська княжна має вийти заміж за князя Антона Габсбурга, який перебуває на Угорщині. В Букарешті роблять вже великі приготування до весілля, яке відбудеться в найближчому часі. Нарешті може відітхне й королева Марія.

— **Дають землю, але в Канаді.** Українські канадійські газети повідомляють, що уряд провінції Альберти почав з початком цього місяця

продавати гомстеди (земельні наділи). Гомстед може набути людина, мужеського або женського пола, що має найменше 17 літ життя, є або має намір бути британським підданим і мешкає в Альберті не менше як двацять місяців протягом трьох літ. На основі нового гомстедового закону ,той, хто дістав гомстед, обовязаний протягом трьох літ перебувати на гомстеді не менше як шість місяців кожного року. Також від гомстедовця не конечно вимагатиметься, щоби він виробив відповідну скількість землі під засів пшениці чи іншого збіжа, бо новий закон узгляднює те, що гомстедовець може плекати відповідну скількість худоби на гомстеді. Другий гомстед мають право набути ті особи, які викажуться відповідними документами, що вони є мешканцями провінції та дня 1. липня 1925 року мали вже контракти на свої перші гомстеди. Під осінь міністерство подасть до відома, які землі будуть призначені на продаж для людей, які не можуть виказатися своєю приналежністю до провінції. Оплата гомстеду виносить 40 долярів, з чого 10 долярів платить гомстедовець, як бере гомстед, а решту має сплатити до часу одержання контракту на гомстед.

— **Неврожай в Канаді.** Звідомлення канадійського уряду про стан жнив є невдоволяючі. Причиною є посуха наслідком страшної спеки, що панує в Канаді від довшого часу.

— **Черевоугодники за 1 доляра.** Американські ґазети пишуть, що в Ню Йорку розвиваються ресторани, які за одного доляра дають своїм гостям „все, що захочуть і скільки захочуть". Знижка цін і довільний вибір страв викликали загальне обжирство. Доходить до того, що їдуни закладаються, хто більше зїсть. Один гість зїв три порції гомара і кілька великих порцій мороженого. Інший з приводу знижки цін зїв вісім великих тортів. Однак чемпіоном дешевих ресторанів є один журналіст, що в короткому часі змолов: три повні застави закусок, чотири тарілки зупи, два великі пироги, велику диню, кілька чашок кави, кружок сира і три пачки сухих бішкоптів.

— **Головою всесвітної сіоністичної організації** вибраний на конгресі в Базелі Нахум Соколов, бувший редактор жидівського варшавського органу „Газефіра".

— **Овочі їсти з лушпиною.** Настає сезон овочів і гігієністи звертають увагу на похибку, яку ми часто робимо, обираючи лушпину з овочів перед їдою. Тимчасом ця лушпина поглочує ультрафіолетові проміні сонця, які причиняються до витворювання вітамінів — речовин, необхідних до росту і розвитку організмів. Обираючи овочі з лушпини, усуваємо одночасно найліпшу їх частину. Розуміється, перед їдою треба сирі овочі обмити, але їсти їх тільки разом з лушпиною.

— **Важне для Вп. старшин резерви. Фірма Віттельс, Львів, вул. Рутовського 7.** повідомляє, що улаштувала у власній управі, спільно з визначною фаховою кравецькою силою, — заведення для мундурування старшин П. В. та виконує на міру вибагливі старшинські вбрання з першорядних матеріялів бельських фабрик, беручи повну гарантію за зразкове, солідне та точне виконання. Продовж 14 днів рішила фірма **Віттельс, Львів Рутовського 7.** виконати старшинський мундур для реклями за ціну 200·— золотих.

——o——

Поз р! Заліщиччина!

Ювилейне Свято „Рідної Школи" обходить Кружок Рідної Школи в Заліщиках дня 26. липня ц. р. поминальним богослуженням за померших членів в год. 10-ій рано в парохіяльній церкві, Святочною Академією в годині 11 ій в Народнім Домі, вкінці великим Народнім Фестином в годині 2-ій пополудні на площі над цегольнею!

Проситься о численну участь!

Дописи.

ЛУБЯНКИ НИЖЧІ, ПОВ. ЗБАРАЖ. *Святочна академія в честь митрополита Шептицького.* Дня 28. червня ц. р. відбулася в Лубянках Нижчих академія в честь митрополита Шептицького. Ініціятором академії та її душею був місцевий парох о. Гр. Яструбецький. На свято явилося досить богато старших і молодших громадян. Академія почалася кантатою Ярославенка „Витай нам Архієрею", яку відспівав хор з Лубянок під диригентурою п. Юрія Яструбецького, а потому д-р Таращук зі Збаража виголосив промову на тему „Митр. Шептицький як громадянин". З черги хор відспівав псалом Бортнянського „Блажені людіє", а Гнат Атаманець віддеклямував „Наші сини і доні". Дальшою точкою були „Щедрівки", які відспівав хор, та відчит Володимира Гаврилюка про заслуги митр. Шептицького для нашого народу. Опісля співав хор, деклямувала Ольга Павлюк — на тлі живого образу і при співі „Боже, вислухай благання" і вручила китицю живих цвітів у руки пароха Лубянок Вищих о. Петра Кіжика для Ювилята. Свято закінчив прегарною промовою п. Тома Кошіль, а хор відспівав „Многая Літа". Цілість свята випала дуже добре і зробила зворушливе враження на присутніх. Гарно описався хор з Лубянок, що має надзвичайно гарний голосовий матеріял. Прекрасно випав живий образ, який представляв усі суспільні верстви народу. *С. С.*

——o——

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. VII. 1931 р. масло експортове пріма 3·50 зол., масло десерове пріма 3·50 зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·50 зол.

——o——

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Міські Театри будуть нечинні в понеділок, вівторок і середу, 20, 21, 22 липня п. р. В четвер дня 23. липня починає свою виставу, п. н. „Голубине серце" варшавський театр „Атенеум" під кермою дир. Стефана Ярача. Театр „Атенеум" залишиться у Львові лише чотири дні.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Син богів".
КАСІНО: Звукова фільма: „Моряк шукає любови".
КОЛЬОСЕЙ: „Фанфари любови" та „Поліцмайстер Тагеев".
ЛЕВ: Звукова фільма: „Страйк жінок" та „Найбільша пристрасть".
МАРУСЕНЬКА: Звукові фільми „Весна в Пратері" та „Воздушні пірати".
ОАЗА: Звукова фільма: „Кров на піску" (Р. Валентіно).
…АЛЯС: Звукова фільма „За кулісами театру".
ПА…: Звукові фільми „Залога смерти" (Л. Вольгайм) та Бастер Кітон.
ПАСАЖ: „Рінальдо Рінальдіні" та „Велика тір" (Мачісте).
ХИМЕРА: Звукова фільма: „Наддунайський вальс" (Гарі Лідке) та звук. дод.
СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.
УТІХА: „Сліпі вулиці Шангаю" та „Мертвий узол".

Програма радіо.

Вівторок, 21. липня 1931.

Кенігсберг (217,1) 16·00—17·40 Концерт з Курґартену в Сопотах. **Братислава** (278,8) 14·30 Концерт радіоорхестри. **Брно** (341,7) 12·30 Популярний концерт. **Штрасбург** (345,2) 18·00. Попул. концерт. 19·00 Вокальна музика. **Льондон** (356,3) 12·00 Інструментальний концерт. 13·00 Органова музика. 24·00 Телевізія. **Гамбург** (372,2) 14·15. Концерт. **Букарешт** (394,2) 18·00 Румунська музика. **Берлін** (419) 16·05 Легка музика з Кафе Берлін. 16·00 Концерт для молоді. 18·55 Концерт орх. цитристів. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт камеральний. **Прага** (486,2) 20·25 Акордіон. **Мінхен** (532,9) 17·05 „Вальківія", опера Ваґнера. **Будапешт** (550,5) 12·00 Легка музика. 19·15 Мадярські пісні. **Харків** (937,5) 19·00 Популярний концерт. **Париж** (1724,1) 20·00 „Аїда", опера Верді.

Середа, 22. липня 1931.

Липськ (259,3) 18·20 „Сучасна дівчина", дискусія 19·30 Танкова музика 20·30 Вечір музики Конрадія. **Бресляв** (325) 19·30 Оповідання світових репортерів. **Брно** (341,7) 14·30 Радіоорхестра. 21·10 Давна і нова танкова музика. **Штрасбург** (345,2) 20·30—22·30 Мандолінова музика. **Льондон** (356,3) 12·00 Органова музика. 22·35—24·00 Танкова музика з гот. Пікаділлі. **Букарешт** (394,2) 15·00 Легка румунська музика. 21·00 Камеральна музика. **Берлін** (419) 17·30 „Нова католицька лірика". Речиталь. 20·00 Концерт творів Кінеке. **Стокгольм** (435,4) 19·00 Скрипковий речиталь. 20·00 Хоральний концерт. **Рим** (441,2) 17·30 Популярний концерт. 21·00 „Іріс", опера Масканія. **Прага** (486·2) 21·10 Камеральна музика. 21·30 Речит. віольонч. **Відень** (516,4) 16·30 Концерт солістів. 17·00 Тріо гітаристів. **Мінхен** (532,9) 17·20 Діточий хор. **Будапешт** (12·05) Концерт муж. вок. квартету. 17·25 Циганська музика. 20·00 Концерт орх. **Харків** (937,5) 15·00 і 20·00 Концерт. 18·00 Трансмісія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 21. липня 1931.

Львів. (380·7) 11·58. Сиґнал часу з Варшави. 12·10 Грам. плити. 13·10—14·50 Комунікати. 15·10 Музика з грам. плит. 16·00 Музика з грам. плит. 16·15 Авдиція для молоді. 16·45 Відчит з Варшави. 17·10 Муз. грам. плит. 17·35 Відчит з Варшави. 18·00 Концерт з Варшави. 19·00 Всячина. 19·30 Музика з грам. плит. 19·15—20·15 Трансмісії з Варшави. 20·15 Концерт з Варшави. 22·00—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·30—24·00 Музика з Варшави.

Середа, 22. липня 1931. р.

Львів (380,7) 11·58 Варшавський час. 12·10 Концерт з грамофонових плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·10 Музика з грам. плит 15·25 Відчит з Вильна. 16·00 Програма для дітей. 16·30 Музика з грам. плит. 16·45—17·10 Трансмісії з Варшави. 17·20 Музика з грам. плит. 17·35 Відчит. 18·00 Легка музика з Варшави. 19·00 Всячина. 19·40 Трансмісії з Варшави. 20·40—22·00 Речіталь форт. і концерт з Варшави. 22·00—22·25 Транс. з Варшави. 22·30 Пресовий фортепяновий деник. 23·00—24·00 Музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

КУТИ:
21. VII. „Паяцик".
22. VII. „Троянда Стамбулу".
23. VII. „Жінка, що вбила".
24. VII. „Меді".
25. VII. „Життя Парижа".
26. VII. „Гетьман Дорошенко".

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ЕДЛІЧІ:
21/VII „Вій".
22/VII „Циганка Аза".
23/VII „Ой не ходи Грицю".

На осінній сезон у Галичині. Театр обіде більші міста з найновішими штуками: **„Бар Кохба" опера, „Ленін" драма і „Сорочинський ярмарок" оперетка.**

На „Рідну Школу" зложили в зол.: Софія з Львівських і Теодор Миссаки, з нагоди свого вінчання, що відбулося у Львові 12. VII. п. р. — 50, Микитчин Юрій — як неприйнятий гонорар о. І. Яворським, парохом у Могильниці — 50, Іванка зі Смолинських і інж. Яр. Іванусів — замість повідомлень про своє вінчання — 30, Борис Сенденький замість вінця на домовину своєї Матери — 20, Ніжанковська Марія замість вінця на домовину д-ра Ніжанковського Ст. — 20, Галайчук Богдан зі Стрия — як неприйнятий гонорар д-ром п. Чапліським 7 — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.